

EU	2
EU 2020 strategien.....	2
Beskæftigelse	6
Arbejdstidsdirektivet.....	6
UDDANNELSE	8
Ligestilling og uddannelse.....	8
Samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv	9
Faktabokse	10
EU-Domstolen.....	10
Nærhedsprincippet og Lissabontraktaten.....	12

EU 2020 strategien

EU 2020 er opfølgning på Lissabonstrategien fra 2000-2010, som omfattede 24 målsætninger, som skulle gøre EU til den mest konkurrencedygtige økonomi inden 2010. Langt de fleste af disse mål blev ikke opnået.

Derfor omfatter EU 2020 strategien kun fem mål og lægger i højere grad op til, at det er landenes eget ansvar at fuldføre strategien via nationale differentierede mål, som tager højde for landenes økonomiske, sociale og politiske udgangspunkter som følge af krisen og den kuldsejlede Lissabonstrategi.

Fem mål

De fem mål er delt ind i temaerne ”intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst”, som hver har et antal flagskibe. De fem mål er:

- 1) At øge beskæftigelsesfrekvensen for befolkningen i alderen 20-64 år til 75 %. I Lissabonstrategien var den på 70 % for de 16-64-årige. Det nye mål hænger godt sammen med ambitionen om at få flere ind på videregående uddannelser, som er en del af mål 4.
- 2) At investere 3 % af BNP i forskning og udvikling via øget privat finansiering, og udvikle en ny indikator til at måle innovationsintensiteten.
- 3) At nå ”20/20/20”-målene på klima- og energiområdet.
- 4) At reducere antallet af unge som forlader uddannelsessystemet tidligt (uden at gennemføre en ungdomsuddannelse) til 10 % og at øge andelen af befolkningen i alderen 30-34 år, der har en videregående uddannelse fra 31% til 40%. Disse to mål er hentet direkte fra de overordnede mål fra EU's benchmarks for uddannelse.
- 5) At reducere antallet af fattige europæiske borgere, der lever under de nationale fattigdomsgrænser med 25 %, så EU får 20 millioner færre fattige.

Syv flagskibe

Disse fem mål skal konkret understøttes af syv flagskibe med handlingsplaner på nationalt og EU niveau.

De syv flagskibe er:

1) Innovation i EU, 2) Unge på vej¹ 3) En digital dagsorden for Europa 4) Et ressourceeffektivt Europa 5) En industripolitik for en globaliseret verden 6) En dagsorden for nye kvalifikationer og nye jobs 7) Bekæmpelse af fattigdom

---

¹ Unge på vej flagskibet skal gøre uddannelsessystemerne mere effektive og gøre det nemmere for unge mennesker at komme ind på arbejdsmarkedet

Medlemslandene skal afrapportere til Kommissionen, hvornår og hvordan de når målene i EU 2020, men også hvordan de overholder de offentlige budgetkrav, som Stabilitets- og Vækstpagten kræver.

Policy advarsler

Da EU ikke har kompetence til at intervenere i landenes beskæftigelsespolitik, vil EU fortsætte den koordinering, der er i de beskæftigelsespolitiske, mikroøkonomiske og makroøkonomiske retningslinjer.

EU vil udarbejde henstillinger til medlemslande både i forbindelse med landeovervågningen og den tematiske tilgang.

Hvis et medlemsland ikke lever op til dets forpligtigelser og anbefalinger, kan Kommissionen i medfør af Lissabontraktatens artikel 121 stk. 4 udstede en advarsel. En eventuel advarsel vil dog ikke kunne følges op af sanktioner, og det er derfor tvivlsomt, om det vil få en konkret betydning. Det er set tidligere, at små lande har rettet ind som følge af en henstilling i forhold til Stabilitets- og Vækstpagten. Det gælder dog som regel ikke de store og noget mere magtfulde lande som fx Tyskland og Frankrig, som i en række år har overtrådt de fælles regler om budgetunderskud.

Derfor er det også noget uklart, hvordan Stabilitets- og Vækstpagtens budgetkrav vil blive holdt adskilt fra EU 2020 målene. De europæiske fagforeningers forskningscenter (ETUI) skriver i sin aktuelle rapport om EU 2020, at Stabilitets og Vækstpagten er meget fremtrædende og frygter i den sammenhæng en stor delegeringsmagt til økonomi og finansministrene i implementeringen af EU 2020 målene.

I EU 2020 dokumentet lægges der dog op til en bred tilgang, hvor regeringslederne gennem Det Europæiske Råd skal føre an i beslutningsprocessen, mens andre relevante ministerier skal arbejde med deres ressortområde. Europa-Parlamentet loves en stor rolle som medlovgiver, mens de sociale parter, regionale, nationale (parlamentar) og lokale myndigheder samt civile aktører vil blive inddraget.

Ikke ambitiøs nok

ETUI kritiserer dokumentet for ikke at reflektere nok over alle de mål, som ikke er nået i 2010 strategien, fx målet at øge beskæftigelsesfrekvensen; og at dokumentet i den sammenhæng burde reflektere over kvaliteten af beskæftigelsen i stedet for et simpelt fokus på antallet af beskæftigede. Samtidig bliver den finansielle krise, som kan have stor indvirkning på hvor hurtigt medlemslandene kommer til at opnå de forskellige mål og delmål, kun behandlet på en halv side. ETUI's forslag om en global skat på finansielle transaktioner er heller ikke inkluderet i EU 2020, selvom Kommissionen ifølge det Europæiske Råds konklusioner vil foreslå en sådan.

Kommissionens arbejde med en alternativ velstandsindikator blev også skrottet i det endelige dokument samt Kommissionens alternative scenarier for Europa 2025, hvor demografien, de nye vækstøkonomier og globaliseringen får meget mere plads end i det endelige dokument. Dokumentet er med andre ord ifølge ETUI for uambitiøst.

Uddannelse

Uddannelse knyttes i EU 2020 strategien tæt sammen med vækst, og Kommissionen advarer mod at skære ned på uddannelse i krisetider.

Kommissionen understreger imidlertid, at strukturelle reformer i pension, sundhed, social- og uddannelsessystemer kan være nødvendige som følge af den finanspolitiske konsolidering. Dette skal ske samtidig med en effektivisering af den offentlige sektor.

I de syv flagskibe går Kommissionen tættere på, hvordan uddannelse skal ændre sig.

I flagskibet "En Ny Dagsorden for Nye Jobs" skal den europæiske arbejdsstyrkes uddannelsesniveau forbedres med flere højtuddannede og uddannelse skal i højere grad tilpasses arbejdsmarkedets behov. Samtidig skal de europæiske arbejdstagere efteruddannes hele livet igennem. I den forbindelse vil der blive udviklet et fælles sprog og værktøj for uddannelse og arbejde (ESCO). ESCO er tænkt som en europæisk referenceramme for kvalifikationer, kompetencer og erhverv, men hvad denne referenceramme skal bygges på, og om den skal konstrueres ud fra samme grundmodel som fx den nationale kvalifikationsramme for uddannelse, er ikke besluttet.

På nationalt niveau skal landene monitorere/tilpasse deres egne skatte- og socialsystemer, så det altid kan betale sig at arbejde - og med et særligt fokus på de lavtuddannede, og Kommissionen anbefaler samtidig et stop for skatten på arbejde.

At uddannelse dermed ikke bliver et mål i sig selv ses også af "Unge på vej" flagskibet, hvor det primære fokus er at øge kvaliteten af især de videregående uddannelser i EU via studenter- og lærermobilitet. Konkret vil Kommissionen arbejde for mere mobilitet på EU niveau, som fx Erasmusprogrammet og knytte dem til nationale programmer og ressourcer. Det europæiske forskningsrum skal også prioriteres og får en høj status i den nye strategi. Der skal samtidig moderniseres inden for studieplaner, forvaltning og finansiering ved de videregående uddannelser, herunder ved at benchmarke universiteternes præstationer og "educational outcomes" globalt.

Den sidste del af "Unge på vej" berører den høje ungdomsarbejdsløshed i Europa, som skal nedbringes, fx via den europæiske jobportal (EURES). Samtidig skal uformel og ikke-formel læring promoveres.

På nationalt niveau skal der på alle uddannelsesniveauer investeres effektivt, og det uddannelsesmæssige output og "educational outcomes", skal også omfatte nøglekompetencer. Slutmålet er at reducere antallet af unge, som går ud af skolen for tidligt. Learning outcomes skal strømlines meget mere mod, hvad arbejdsmarkedet efterspørger.

Væksttankegangen fortsætter i flagskibet "Innovation i EU". Her fortsætter et af Lissabonstrategiens primære mål, globalt at blive den mest konkurrencedygtige økonomi i innovation og udvikling. På nationalt niveau skal medlemslandene sikre et godt udbud af naturfags-, matematik- og ingeniørstuderende og i den sammenhæng skal grund- og videreuddannelserne fokusere på kreativitet, innovation og iværksætterier. Udgifter på vidensområdet, fx med skatteincitamenter og andre finansielle investeringer skal opprioriteres. Dette skal ske især for at øge den private andel i forskning og udvikling², som p.t. er hhv. 54,6 % for virksomheder og 34,2 % for regeringsstøttede initiativer. Den samlede investeringsrate i Forskning og Udvikling er på 1,84 %, så Europa har endnu ikke nået målet på 3 %.

---

² I Barcelonamålene og i de nationale reformprogrammer blev det vedtaget, at udgifter mellem private og offentlige investeringer deles op med hhv. 2/3 private og 1/3 offentlige. Dette mål er ikke helt opnået for det privates andel, kun for det offentlige

Kommissionen foreslår også, at der udarbejdes nye indikatorer, som skal måle F&U- og innovationsintensiteten i stedet for de nuværende, der kun måler input, dvs. investeringsniveauet. Hvad indikatoren vil omfatte, er endnu ikke besluttet, men der er bred opbakning, blandt andet fra EU's økonomi og finansministre.

Samlet set bliver uddannelse stadig set som et middel til at opnå vækst. Det er ikke et mål i sig selv og EU's nøglekompetencer³, som ellers inkluderer et noget bredere uddannelsesmål, bliver kun behandlet én enkelt gang.

Næste skridt

Under topmødet den 25.-26. marts kunne medlemslandene ikke blive enige om de konkrete benchmarks for mål 4 og 5. Derfor udsættes disse beslutninger til topmødet i juni. Blandt andet har Tyskland problemer med at acceptere mål 4, da de tyske Länder har stor indflydelse på udvikling og implementeringen af tysk uddannelsespolitik. I forhold til mål 5, målet om at nedsætte fattigdom, er der blandt medlemslandene ikke enighed om, hvilke indikatorer, som er mest relevante⁴.

16 april/2010/AB

---

³ Det er bl.a. lære at lære, og sociale og samfundsmæssige kompetencer.

⁴ <http://www.euractiv.com/en/eu-2020-poverty-target-risk-news-299426>

Beskæftigelse

Arbejdstidsdirektivet

Den 24. marts 2010 har Kommissionen meddelt, at den ønsker en gennemgribende revidering af Arbejdstidsdirektivet. Derfor indkalder Kommissionen de sociale partnere til en konsultation, hvor parterne kan udtrykke deres holdning til syv punkter, bl.a. om der overhovedet skal være en revision, hvordan direktivet fungerer, og hvordan direktivet kan tilpasses en moderne forståelse af arbejdstid.

Ifølge Kommissionen er forligsudvalgets sammenbrud i 2009 et problem for bl.a. fortolkningen og implementeringen af den fælles lovgivning samt arbejdstagers sundhed og sikkerhed.

Samtidig er der ikke den nødvendige fleksibilitet for arbejdsgiver og arbejdstager.

Kommissionen gør desuden opmærksom på, at arbejdstid siden 90'erne, hvor det oprindelige direktiv blev vedtaget, har ændret sig markant, og bruger det som begrundelse for, at man derfor ikke kun kan tage udgangspunkt i forligsudvalgets kuldsejlede arbejde.

Moderne arbejdstid

Arbejdstid har ifølge Kommissionen ændret sig både substantielt og kvalitativt.

Substantielt er der de seneste tyve år observeret en generel nedgang i gennemsnitlig arbejdstid i EU-landene, fra 39 timer i 1990 til 37,8 i 2004. Samtidig er der meget mere deltidsarbejde (fra 14% i 1992 til 18,8% i 2009), en del af det frivilligt. Fx er der mange flere, som aktivt vælger at blive vikarer.

Dertil fremhæver Kommissionen de mange nye selvstændige arbejdstagere, som ikke passer ind i de traditionelle arbejdstids kategorier.

Kommissionen fremhæver at arbejdsmarkedet er blevet mere fleksibelt og individualiseret. Fx har flextid, og informationsteknologi ændret tilrettelæggelsen af arbejdstid og Kommissionen mener derfor, at man i nogle brancher bør åbne mulighed for, at man kan arbejde mere end 48 timer.

Der er også, ifølge Kommissionen, en stigende enighed om, at fleksibilitet ved tilrettelæggelse af arbejdstiden kan forene arbejde og privatliv bedre end de hidtidige regler, fx for ressourcetsvage arbejdstagere og ældre.

Ikke nye problemstillinger, men nye løsninger

Samlet set er det dog de samme forhandlinger, som bliver taget op igen. Det er arbejdstidens længde, on-call time, referenceperioden, og kompensationshviletid. Forskellen er, at Kommissionen lægger op til meget mere fleksible løsninger, når man fx fastlægger forskellen mellem inaktiv og aktiv arbejdstid. Dette muligvis for at slippe uden om Simag-Jaeger-Dellas-sagernes afgørelser, hvor on-call tid skal tælle som arbejdstid, som især gav problemer for sundhedsvæsenet.

I den sammenhæng anerkender Kommissionen de fysiske og sociale omkostninger ved sådan en definition af on-call tid, men Kommissionen mener alligevel, at blandt andet en højere fleksibilitet i fx timingen af kompensationshvile kan hjælpe virksomheder til at organisere deres ansatte, og i særlige tilfælde at være mere relevant for de ansattes individuelle præferencer med hensyn til at forlige arbejde og fritid end de hidtidige definitioner ellers har kunne tilbyde.

Den europæiske fagbevægelse kræver implementeringsrapport

Catelene Passchier, ETUCs faglige sekretær kræver, at den længe ventede implementeringsrapport om direktivet fra 2008 bliver offentliggjort hurtigst muligt, så den kan indgå i en evt. revurdering.

Desuden kritiserer den faglige sekretær Kommissionen for ikke at være ligeså konsekvent vedr. standby arbejdstid, som den har været på andre politikområder i dets implementering af EU-Domstolens afgørelser.

ETUC har flere gange forsøgt at demonstrere for Kommissionen, hvordan arbejdsmarkedets parter selv kan udarbejde innovative løsninger i forbindelse med organiseringen af arbejdstid. Derfor efterspørger ETUC ikke en revision, som fratager muligheden for at arbejdsmarkedets parter selv løser deres problemer, men klare og utvetydige europæiske minimumsstandarder for arbejdstid og en afskaffelse af muligheden for at fravige Arbejdstidsdirektivets bestemmelser, den såkaldte opt-out.

10april/2010/AB

Side 7 af 13

UDDANNELSE

Ligestilling og uddannelse

Kommissionens forskningsnetværk NESSE (Network of Experts in Social Sciences of Education and training) og Eurydice har sat fokus på uddannelses indflydelse på ligestillingen i samfundet.

NESSE udgav i sommeren 2009 rapporten "Gender and Education (And Employment) – Gendered imperatives and their implications for women and men" i sin "lessons from research for policy makers"-serie. Seriens koncept er, at en forsker gennemgår og opsummerer eksisterende forskning på et givent område og på den baggrund kommer med anbefalinger til politikere og interessenter.

Eurydice vil udarbejde en rapport om "Gender and Educational attainment". Rapporten skal sammenligne forskellige europæiske politiske tiltag for ligestilling på uddannelsesområdet.

NESSE: Gender and Education

Forfatteren til rapporten er Kathleen Lynch, der er professor i ligestillingsstudier i Irland. I udarbejdelsen er der trukket på andre forskere inden for Kommissionens forskningsnetværk NESSE. Rapporten er begrænset til at undersøge de områder, der skønnes mest relevante for EU-politikerne. Det vil først og fremmest sige emner af relevans for de benchmarks, der er sat.

Forfatteren kommer ind på hvert af målsætningernes område. Generelt er tendensen den, at der er en signifikant forskel mellem, hvordan drenge og piger forholder sig til et givent område. Forskellen er dog ikke kun kønsbestemt. Mens drenge generelt set er svagere læsere end piger, er det drengene med arbejderklassebaggrund, der er de svageste. Drenge fra middelklassen og derover, er ligeså stærke læsere som deres kvindelige klassekammerater. Piger fra arbejderklassebaggrund er ligeledes svagere læsere end piger fra middelklassen, omend forskellen ikke er lige så stor som blandt drengene. Dette forklarer forfatteren ved en forskel i kulturen i hjemmene. De stærke drenge opmuntres hjemmefra til at læse, mens det i de svages hjem ses som feminint at læse, hvorfor drenge ikke opmuntres i samme grad. Tendensen er det samme med skolen som helhed, hvilket ses i benchmarket for *early school-leaving*. Rapporten anbefaler, at man fokuserer på, hvorfor en del drenge falder ud af uddannelsessystemet tidligt, og især, *hvilke* drenge, der er tale om.

I det hele taget peger rapporten på kulturelle og samfundsmæssige forhold som styrende for evt. forskelle kønnene i mellem på skolerne.

Politiske anbefalinger

Rapporten kommer med 16 anbefalinger baseret på præmisser fra gennemgangen af forskningen. Af disse skal fremhæves:

- Der skal tages hensyn til sociale forskelle i vurderingen af kønsforskelle. Skolen skal forholde sig til de elementer, der afholder både drenge og piger fra arbejderklassen fra uddannelse.
- Skoler og lærere skal medvirke til at nedbryde stereotyper baseret på køn
- Programmer, der skal få kvinder ind på de naturvidenskabelige uddannelser har vist sig effektive og skal derfor fortsættes
- Ligestilling skal være en del af læreruddannelsen

18marts/2010/ANC

Samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv

Europa-Parlamentets kultur- og uddannelsesudvalg har vedtaget en betænkning om samarbejdet mellem universiteter og erhvervsliv. Ungarske Pál Schmitt fra den kristendemokratiske gruppe er udvalgets officielle ordfører og Morten Løkkegaard er de liberales skyggeordfører på betænkningen.

Udvalget afholdt høring i Parlamentet om udkastet til betænkningen samt nærliggende emner d. 23. februar

Betænkningen blev vedtaget ved et almindeligt udvalgsmøde en måned senere, d. 23. marts. Den skal desuden vedtages ved næste plenarsamling, hvorefter den endelige udgave vil foreligge.

Baggrund

Rådet bad i 2005 Kommissionen om at udpege områder i universitetssektoren, der kunne hjælpe vækst og job-strategien på vej. Kommissionen svarede i 2006 med kommunikéet "Delivery on the Modernisation Agenda for Universities: Education, Research and Innovation". I meddelelsen pegede Kommissionen bl.a. på samarbejdet mellem universiteter og erhvervsliv som en af ni nøglefaktorer for succes for strategien. På den baggrund organiserede Kommissionen et "University-Business Forum" mellem interessenter fra hhv. uddannelse og erhvervsliv. Medlemmerne af dette forum mødtes i foråret 2008 og 2009, og mødet var udelukkende en platform til at netværke og udveksle god praksis.

Senest har Kommissionen i foråret udsendt en meddelelse, der gør status over erfaringerne fra forummet. Det er denne meddelelse, Parlamentets betænkning omhandler.

Kommissionens meddelelse er blevet omtalt nærmere i EUpDate nr. 3 2009 ("Universiteter og erhvervsliv – et tættere samarbejde?").

Betænkningen

Betænkningen tilslutter sig Kommissionens meddelelse. I tråd hermed lægges der særligt vægt på disse punkter

- Nabolande inviteres til at deltage i forummet
- Iværksætterier skal integreres i læseplanerne, allerede fra grundskolen
- Erhvervskredse skal aktivt deltage i udformningen af undervisningsmateriale om iværksætterier
- Øget adgang til praktikophold i virksomhed
- Sikre udvekslingen af god praksis, ved:
  - Oprettelsen af hjemmeside
  - Offentliggørelsen af fortegnelse over god praksis
  - Involveringen af flere interessenter, f.eks. arbejdsmarkedets parter. I sin begrundelse bemærker Schmitt, at det også skal overvejes, om regeringer kan inddrages, så partnerskabet bliver mellem universiteter, erhvervsliv og regeringer.
  - Etableringen af task force på tværs af generaldirektorater, så der er ikke sker overlap

Ovenstående forslag fremgik alle af udkastet til betænkningen. Inden betænkningen blev vedtaget, var der afstemning om en stor mængde ændringsforslag. Morten Løkkegaard kom igennem med et af sine ændringsforslag – så nu indgår der en formulering i betænkningen, der opfordrer Kommissionen til at tage skridt i retning af oprettelsen af en erhvervs ph.d. på EU-niveau.

25marts/2010/ANC

EU-Domstolen - *mens vi venter på pensionskassedommen*

Med ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten har EU's dømmende myndighed skiftet navn fra EF-Domstolen til EU-Domstolen. Navneskiftet indikerer et skift i kompetence.

Da Maastricht-traktaten i starten af halvfemserne udvidede samarbejdet, og gjorde *Fællesskabet* til en *Union*, fik Domstolen ikke kompetencer på de nye områder, og var dermed kun kompetent inden for søjle 1 (det overstatslige samarbejde). Derfor beholdt den sit gamle navn. Med Lissabontraktaten har Domstolen nu beføjelser inden for hele den del af samarbejdet, der har bindende virkning, dog med undtagelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

En aktivistisk domstol

EU-Domstolen, der fysisk befinder sig i Luxembourg, er den øverste instans i EU-retten og kan underkende EU-lovgivning og dømme national lovgivning i strid med EU's traktater. Domstolen har en langt mere aktivistisk stil, end vi kender fra danske domstole, og bruger gerne sin autoritet til ret vidtgående fortolkninger af EU-lovgivningen. Domstolen er da også blevet beskyldt for at være politisk og gå for langt i sine afgørelser, blandt andre af den danske professor i EU-ret Hjalte Rasmussen.

Selvom EU-Domstolen omtales i ental, består den af flere lag. Udover selve EU-Domstolen er der Retten (tidligere Retten i Første Instans), der primært tager sig af sager anlagt af borgere eller virksomheder om konkurrence og statsstøtte. Fra 1998 til 2007 var den danske dommer Bo Vesterdorf præsident for Retten. I 2006 blev der også oprettet en tjenestemandret, der beskæftiger sig med personalesager inden for EU-systemet.

Domstolens sager

Domstolens sager kan inddeles i tre forskellige typer: præjudicielle, direkte søgsmål og ankesager. **Ankesagerne** udspringer af domme, der er afsagt af Retten. **Direkte søgsmål** er sager, hvor en part direkte sagsøger en anden for brud på EU-retten. Det kan være, hvis Kommissionen mener, en medlemsstat gør sig skyldig i traktatbrud, eksempelvis ved at hindre den fri bevægelighed. Men sagerne kan altså også dreje sig om, at en borger eller virksomhed vil sagsøge en institution eller medlemsstat for konkurrenceforvridning, hindringer af den fri bevægelighed eller andre traktatbrud. Den hyppigste sagstype er det **præjudicielle** spørgsmål. I denne type forelægger en national domstol, eksempelvis Højesteret eller en af landsretterne, et spørgsmål for EU-Domstolen. Spørgsmålene forelægges, hvis der i en national sag opstår tvivl om, hvordan et stykke EU-lovgivning skal fortolkes. I visse sager er det en decideret pligt for den nationale ret at sende spørgsmålet videre, idet EU-Domstolen forbeholder sig rollen som den øverste autoritet i EU-retten. Den nationale ret vil være bundet til at følge afgørelsen, men ofte vil EU-Domstolen opstille nogle generelle fortolkningsregler på pågældende område og lade den forelæggende nationale ret afgøre den konkrete sag ud fra omstændighederne. Men fortolkningen er autoritativ, og skal følges af alle andre lande også i lignende spørgsmål. Det samme gør sig gældende for den øvrige retspraksis.

En sags vej gennem EU-Domstolen

En sag ved EU-Domstolen skal igennem en længere proces. Efter fransk forbillede udtaler en Generaladvokat sig om sagen, før Domstolen kommer til. Der er otte generaladvokater, hvoraf en gennemgår en given sag og giver de 27 dommere (én fra hvert land) en anbefaling til hvordan, de

skal dømme og med hvilken argumentation. Dommerne vil ofte følge Generaladvokatens henstilling, men de er på ingen måde forpligtede til det, da Generaladvokatens funktion blot er rådgivende. Domstolen fulgte ikke Generaladvokatens anbefaling i Laval-sagen, der som bekendt endte med at gå fagbevægelsen imod. Derfor venter man stadig i spænding på den endelige afgørelse af sagen om liberaliseringen de tyske pensionskasser, hvor generaladvokaten har udtalt sig til fordel for, at pensionskasser *ikke* skal i offentligt udbud.

Aktuel sag om pensionskassemidler

Kommissionen har indstævnet Tyskland for Domstolen med påstand om, at Tyskland bryder EU-retten ved ikke at sende pensionskasser etableret ved kollektive overenskomster mellem offentlige arbejdsgivere og fagforeninger i licitation efter EU's udbudsregler. Udbudsreglerne eksisterer for at sikre at offentlige institutioner ikke forfordeler visse selskaber, og dermed svækker den fri konkurrence. Tyskland mener ikke, at udbudsreglerne finder anvendelse, når der er tale om ordninger fastsat ved kollektiv aftale. Generaladvokaten har [netop](#) tilsluttet sig Tysklands argumentation, men Domstolen har altså stadig til gode at afsige dom. Dommen kan have stor betydning også for Danmark, da et nederlag til Tyskland vil indebære, at de pensionskasser, der er oprettet i samarbejde mellem offentlige arbejdsgivere og fagforeningerne, skal sendes i udbud. Et privat selskab fra et hvilket som helst EU-land vil derefter være berettiget til et byde ind på administrationen af pengene. Danmark har afgivet indlæg i sagen til fordel for Tyskland. Den endelige dom ventes senere i år.

25april/2010/ANC

Nærhedsprincippet og Lissabontraktaten

Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet opstod med Maastrichttraktaten, som en følge af det øgede fokus på suverænitetssafgivelse til EU. Nærhedsprincippet eller subsidiaritetsprincippet fastslår, at beslutninger skal tages så tæt på borgerne som muligt, med mindre EU har kompetence på området. EU kan altså ikke lovgive eller fastlægge rammer, hvis beslutningen bedre kan tages på lokalt, regionalt eller nationalt plan.

Folketinget og nærhedsprincippet i Lissabontraktaten

Lissabontraktaten medfører, at EU-landenes nationale parlamenter har mulighed for at imødegå et lovforslag fra Kommissionen relativt tidligt i processen, hvis parlamentet mener, at forslaget er et brud på nærhedsprincippet.

I henhold til protokol 2 i Traktaten kan et nationalt parlament inden for en frist på otte uger efter, at et lovgivningsforslag er fremlagt, gøre indsigelse overfor EU's institutioner, hvis det nationale parlament vurderer, at forslaget ikke overholder nærhedsprincippet. Indsigelsen skal sendes til formændene for Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet.

Proceduren i Danmark

I Danmark samarbejder det relevante fagudvalg og Europaudvalget om kontrollen med overholdelsen af nærhedsprincippet. Europaudvalgets sekretariat udarbejder en oversigt over prioriterede nye EU forslag for det kommende år. Denne oversigt sendes til Europaudvalgets medlemmer, fagudvalgene og regeringen og danner grundlag for Folketingets kontrol af eventuelle brud på nærhedsprincippet.

Hvis Folketinget mener, at der er sket et brud på nærhedsprincippet, kan det, sammen med europæiske kolleger, udstede et gult eller et orange kort, hvilket stiller store krav til koordination mellem parlamenterne.

- Det gule kort
Et gult kort skal bestå af mindst 1/3 af parlamenterne i EU og Kommissionen kan i denne situation genoverveje forslaget, men er ikke forpligtet til at trække forslaget tilbage. Kommissionen skal dog begrunde sin afgørelse.
- Det orange kort
Et orange kort derimod kræver, at halvdelen af de nationale parlamenter i EU gør indsigelse. Det kan lede til, at Kommissionen helt skal trække sit forslag. Det orange kort gælder dog kun under de lovgivningsforslag, som hører under den almindelige lovgivningsprocedure.

Den primære forskel mellem det gule og det orange kort er, at hvis Kommissionen alligevel beslutter at bibeholde forslaget, kan det først ske, efter at Rådet og Europa-Parlamentet har behandlet forslaget. Kommissionen skal derfor begrunde sit ønske til de to lovgivningsinstanser, som derefter kan udtale sig i forbindelse med førstebehandling af sagen.

Hvis de nationale parlamenter får medhold i deres indsigelse i en af de to instanser, kan det føre til, at Kommissionen skal trække forslaget tilbage. Det sker i ministerrådet, hvis der er en støtte fra 55% af rådets medlemmer og i Europa-Parlamentet med et simpelt flertal.

EU-Domstolen

Endelig giver traktaten også de nationale parlamenter mulighed for at indbringe et eventuelt brud på nærhedsprincippet i EU for EU-Domstolen.

Hvis et flertal i et nationalt parlament mener, at et vedtaget EU-lovforslag strider mod nærhedsprincippet, kan der anlægges sag. Det kan dog kun ske i gennem det respektive medlemsland (TEUF artikel 263), og det nationale parlament kan altså ikke direkte tage en sag op for EU-Domstolen. I Danmarks tilfælde skal Europaudvalget indstille sagen, når et flertal i Folketinget er etableret. Derefter forelægger regeringen sagen på vegne af Folketinget til EU. I den forbindelse nedsættes der en procesdelegation med deltagelse fra Folketinget, relevante ministerier og Udenrigsministeriet.

28april/2010/AB